

Årsplan
Bogafjellbakken Naturbarnehage
2020/2021

Barnehagens verdigrunnlag:

Barndommen har en egenverdi og vi skal gi barna rom for å være seg selv. Vi skal hjelpe barna til å utvikle seg selv, ha tro på seg selv og ha tro på at «jeg er god nok». Barnehagen skal bygge på de kristne grunnverdiene og menneskeverdet, likeverd og solidaritet.

Alle barn skal møte omsorg, trygghet, tilhørighet og annerkjennelse, og kjenne at de er en del av felleskapet.

Her skapes vennskap og trygge barn:

- Glade barn
- Kunnskapsrike barn
- Undrende barn
- Barn som kan både se seg selv og andre i sosialt samspill.

Visjon:

«Oss i naturen - naturen i oss»

Vårt hovedmål:

«Lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen»

For å jobbe videre med vår visjon og hovedmål vil bærekraftig utvikling livsmestring sees på som en naturlig del av vårt arbeid med naturen som læringsarena. Vi tenker at fokus på mestring og helse bidrar til at barna opplever trivsel, livsglede og følelsen av egenverdi.

Om Bogafjellbakken Naturbarnehage:

Bogafjellbakken Naturbarnehage SA er et andelslag som eies av foreldre og drives som et samvirkeforetak, SA.

Det er valgt et eierstyre for barnehagen. Eierstyret har det overordnede ansvar for at barnehagen drives i samsvar med gjeldene lover og regelverk, jf. barnehageloven §7 første ledd.

Årsplanen er et arbeidsdokument som skal si noe om hva vi skal jobbe med i det kommende året. Vi ønsker å beskrive målene og metodene så detaljert som mulig, slik at det skal være mulig å etterleve dem i praksis.

Godkjent av Samarbeidsutvalget: 01.10.20

Overganger

Tilvenning - ny i barnehagen

Når nye barn starter i Bogafjellbakken Naturbarnehage skal de møtes av sensitive, positive og inkluderende ansatte. Samarbeid med foreldre om rutiner og barnets velvære er tilpasset både enkeltbarnets og barnegruppens behov.

Ofte er barna 1-2 år første gang de begynner i barnehagen. På småbarnsavdelingene bruker vi ca 3 dager på tilvenning der foreldre skal være med i barnehagen og etterhvert tilgjengelige på kort varsel. Disse dagene bruker vi til å bli kjent med barnet, knytte bånd og tilby en trygg base for det nye barnet. Vi knytter bånd mellom barna på avdelingen -og mellom ansatte og barn gjennom felles aktiviteter og glede. Vi skal støtte opp rundt enkeltbarnets behov slik at de føler seg ivaretatt og sett gjennom barnehagedagen.

Vi opplever tilvenningstiden varierer fra barn til barn, og det må tas individuelle hensyn. Hvert barn er unikt og trenger tilpasset tilnærming og trygge rammer. Vi anbefaler at barna har kortere dager i barnehagen de første ukene for å gi overgangen fra fulltid hjemme til barnehagehverdag lettere.

“Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen” RP, 2017

Tilvenning - ny avdeling

Når barn bytter avdeling innad i barnehagen vår vil de ansatte på “gammel” og “ny” avdeling samarbeide om når og hvordan byttet skal skje. Fokus skal være på forutsigbarhet og trygghet for barnet. Barnet skal ha hatt god anledning til å bli kjent med ansatte og barn på “ny” avdeling i god tid før byttet. Samarbeid med foreldrene er viktig for å hjelpe barnet til å kunne glede seg over en ny hverdag i barnehagen.

Overgang - barnehage til skole

Gjennom felles opplevelser skal barna i førskolegruppa utvikle et godt selvbilde som kan gi størst mulig trygghet i overgangen til skolen. Felles opplevelser vil være sentralt for å styrke gruppetilhørighet. Gjennom fokus på sosial kompetanse, samarbeid og selvstendighet vil vi gi barna et godt grunnlag for å møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. En mer detaljert plan for aktiviteter og innhold i førskolegruppen ligger som et eget dokument på nettsiden. I samarbeid med foreldre og skole skal barnehagen legge til rette for at barna får en trygg overgang til skolen. Samarbeidet bygger på et utgangspunkt om å utveksle kunnskap og informasjon om barnet til foreldre og til skole.

For å gi barna gode overganger trenger vi at barna lar oss være med på å dekke deres behov i hverdagen. Å lære barna å kjenne seg selv og sine behov er en viktig del av den bærekraftige utviklingen og livsmestring.

Da må vi:

- Være fysisk tilgjengelige på barnas nivå
- Anerkjenne og sette ord på barnas følelser
- Trøste barn som trenger trøst
- Undre oss med barna når de er nysgjerrige
- Tilby aktiviteter som engasjerer barna individuelt og på gruppenivå
- Sørge for at barna føler tilhørighet i hverdagen

Foreldresamarbeid

Det er foreldrene som har ansvar for barnets dannelse og læring. Gjensidig trygghet, tillit og respekt er grunnleggende for et godt samarbeid mellom foreldre og personal.

Vi er opptatt av å lytte til foreldrenes innspill og ønsker om deres barn og barnehagen i sin helhet

Hvordan:

- Daglig kontakt med foreldre/foresatte.
- Gjensidig respekt for hverandres ansvar og oppgaver i forhold til barnet.
- Vi har foreldremøter.
- Vi har foreldresamtaler for hvert barn sen høst og tidlig vår. Vi oppfordrer foreldre til å ta initiativ dersom de har behov for flere samtaler.
- Vi avklarer forventninger fra barnehagen til hjemmet og fra hjemmet til barnehagen
- Vi inviterer foreldre til ulike arrangementer.
- Samarbeidsutvalg som er bindeleddet mellom barnehagen og hjemmet.
- Vi har brukerundersøkelse.
- Styrerepresentanter – 5 foreldre, inkl. styreleder.

Vurdering og evaluering

Barnehagen skal bruke ulike metoder for vurdering av det pedagogiske arbeidet. Vi evaluerer mål, planlegging, pedagogisk innhold og temaer.

Det dokumenteres ved hjelp av tekst, bilder, film og barns egne produkter som tegning, maling, konstruksjoner, lek, kreativitet og fantasi. Da ser vi dokumentasjonen med ulike øyne og kan få en forståelse for hva barnas utforskning handler om. Vi reflekterer over det vi har dokumentert.

Alle er med i evalueringsarbeidet. Den som er ansvarlig for det som skal gjennomføres er ansvarlig for at vurderingene blir gjennomført. Vurdering gjennomføres også med barna der det er naturlig og barns medvirkning. Både det pedagogiske og det praktiske arbeidet vurderes.

Hensikten med vurderingsarbeidet er å reflektere over egen praksis og å justere planer for å gjøre dem bedre.

Dokumentasjon

Vi synliggjør arbeidet vårt med pedagogisk dokumentasjon og beskrivelse av prosessene

I barnehagen

- Henger opp bilder og praksisfortellinger av aktiviteter og produkter
- Utstillinger av aktiviteter og prosjekter

Hjemmesiden og Instagram

- Dokumenterer vårt pedagogiske arbeid i tekst og bilder fra barnehagedagen

For foreldre

- Daglig kontakt og dialog i bringe- og hentetiden
- Planer og referat.

Hva og hvor:

- Vi evaluerer hverdagsrutiner, og oppfølging av barn på avdelingsmøter, barnehagelærermøter og personalmøter.
- Vi evaluerer prosjekt og prosjektarbeid på personalmøter, avdelingsmøter og barnehagelærermøter.
- Vi har halv- og helårsevaluering av hver avdeling.
- Vi drøfter planer i Samarbeidsutvalget, S.U
- Vi har brukerundersøkelse. Tiltak blir iverksatt etter gjennomgang med S.U, eier og personal.
- Vi observeres og blir vurdert via prosjektet «Den utviklings støttende barnehagen» annethvert år.
- Vi har faste rutiner for evaluering av barnehagens pedagogiske innhold og barnas hverdag i barnehagen.

Målingsdokument:

Barnehageloven
Rammeplan
Årsplan
Halvtårsplan
Månedspan
Virksomhetsplan
Progresjonsplan
Instagram og hjemmeside
CLASS observasjon

-Utviklingsstøttende barnehage-

Utviklingsstøttende barnehage er en satsning gjennom Sandnes kommune. Satsningens grunnleggende tanke er at den viktigste faktoren for å fremme barns omsorgs- og læringsmiljø i barnehagen er kvaliteten på de ansattes samspill med barna. Voksenrollen står i fokus for å få til et godt miljø for barna i barnehagen.

-Voksenrollen-

Alltid: Vær større, sterkere, klokere og GOD.

Når det er mulig: Følg barnets behov.

Når det er nødvendig: Ta styring.

Lek og læring

Med naturen som læringsarena.

«Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter» (Barnehageloven §2). Dette skal skje i trygge og samtidig utfordrende omgivelser. Barna lærer gjennom leken, i det daglige samspillet med andre mennesker, og i miljøet rundt dem. Gjennom leken utvikles vennskap, språk og sosial kompetanse. Leken har en helt sentral plass i barnehagehverdagen; den har egenverdi, og den skjer på barnas premisser. Lek er noe barna har lyst til som de opplever som morsomt og gledefylt.

I Bogafjellbakken Naturbarnehage er vi mye ute og på tur. Aktiviteter og lek ute er en viktig del av barnekulturen, som vi vektlegger sterkt i vår barnehage. Barna skal få gode opplevelser ute i naturen. De skal få leke i naturen og med naturen. Barna skal få impulser og inspirasjon til leken gjennom ulike opplevelser og et mangfold av naturlige materialer.

Som voksne i Bogafjellbakken Naturbarnehage skal vi være bevisste vår rolle som deltakere i leken og bruke leken som en arena for læring og utvikling.

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre».

«Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser».

(Rpl.2017, side 22)

Da må vi:

- være bevisste voksenrollen i lek
- Verdsette og verne den frie leken
- Være engasjerte voksne, være nær, veilede og hjelpe barn inn i lek.
- «organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek» (rpl.2017, s 20)
- Legge til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter.

Voksenrollen i lek

- Aktivt tilstede i leken
- Naturlig deltakende i leken
- Nær og åpen for barnas innspill
- Engasjert og tilgjengelig for barna
- Henter ut barnas ønsker og tanker rundt leken
- Hjelper til med å tilrettelegge for å utvide leke

«Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling».

(Rpl.2017, side 20)

Fysisk miljø

Barnehagens fysiske miljø skal være trygt og utfordrende og gi barna allsidige bevegelseserfaringer. Personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får mulighet til å delta i aktiv lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna.

(Rpl. 2017, s.19)

Vi legger til rette for at barna får mulighet til å utforske, bli kjent med naturen gjennom aktiviteter og lek. Vi legger til rette for at barna har formingsmateriell, konstruksjonsleker og bøker lett tilgjengelig.

Vi legger vekt på bruk av gjenbruks – og natur materialer, dette vil stimulere kognitiv og kreativ prosess, og tankegang hos barna. Både ute – og inne rom vil være tilrettelagt for barnas motoriske utvikling.

Natur og bærekraftig utvikling

Barna skal utvikle glede ved å bruke naturen til utforskning og kroppslige utfordringer. Barna skal få en forståelse av hvordan en bruker og samtidig tar vare på miljøet og naturen. Vår viktigste oppgave er å hjelpe barna til å skape relasjoner og forbindelse til omgivelsene -både følelsesmessige, sanselige og logiske. Med naturen som læringsarena skal vi lære å ta vare på oss selv, hverandre og slik fremme verdier for et bærekraftig samfunn. Barns måte å engasjere seg i naturen på handler om en forventningsfull interesse for organismer i nærområdet. Det handler om å få gode naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold. Det å ivareta barns lekende tilnærming til nye fenomener og gleden i å oppdage noe nytt er viktig for at barna skal bli glad i naturen vår. Ved å utvikle sine kreative evner, lærer barna å tenke nytt, utforske og oppdage. Ved bruk at udefinerbart materiell settes kreativitet og nyskapning i gang.

Vi følger miljøtrappa:

Ta ansvar for framtida og en bærekraftig utvikling
Påvirke og medvirke
Lære seg å forstå sammenhenger
Ta ansvar for framtida og en bærekraftig utvikling
Påvirke og medvirke
Lære seg å forstå sammenhenger

Anna-Karin Engberg

Mål:

«Lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen; og med dette fremme verdier for et bærekraftig samfunn»

«Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag, får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge framtidige generasjoners mulighet til å dekke sine»

(Rpl. 2017 s.10)

Barnehagen skal ivareta barns behov for omsorg og fremme danning

Arbeidet med omsorg, danning, lek, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barnas allsidige utvikling.

I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for.

Omsorg er å ta vare på og å bry seg om noen. Når du viser omsorg overfor en person, bryr du deg om hvordan vedkommende har det, og du prøver å gjøre det beste for han eller henne.

- Ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile
- Legge til rette for at barna kan knytte seg til personalet og til hverandre
- Sørge for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen
- Møte alle barn med åpenhet, varme og interesse og vise omsorg for hvert enkelt barn
- Være lydhør for barnas uttrykk og imøtekomme deres behov for omsorg med sensitivitet
- Støtte og oppmuntre barna til å vise omsorg for andre og til selv å kunne ta imot omsorg
- Bidra til at barna kan utvikle tillit til seg selv og andre.

Da må vi som personal:

- Støtte og oppmuntring til å søke kunnskap, reflektere og stille spørsmål over egen og andres væremåte
- Være en god rollemodell
- Gi rom for medvirkning
- Gi trygghet
- Gi gode naturopplevelser «oss i naturen, naturen i oss» gjennom fokus på bærekraftig utvikling
- Tilstedeværelse og nær dialog med barna, gi utfordringer slik at de danner nye erfaringer om seg selv og andre.
- Se hvert enkelt barn, og deres behov
- Gi varierte utfordringer

Danning handler om å utvikle kunnskap, verdier og holdninger sammen, gjennom dialog-
Hvor alle anerkjennes som selvstendige mennesker med følelser og tanker i en felles prosess.

Da må vi som personal:

- Tilrettelegge for meningsfulle opplevelser og støtte barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse
- Støtte barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet
- Synliggjøre og verdsette ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet
- Legge merke til, anerkjenne og følge opp barnas perspektiver og handlinger
- Utfordre barnas tenkning og invitere dem inn i utforskende samtaler
- Synliggjøre og fremheve mangfold og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring.

Tenk om alle barna kunne oppleve at de er verdifulle. Vi drømmer om at barna vi møter o vår hverdag, skal forstå hvor viktige de er.

(Hjerteprogrammet)

Helse og livsmestring

«Barna skal ha mulighet til ro, hvile og avslapping i løpet av barnehagedagen»
(Rpl 2017, side 13)

Før tenkte jeg at jeg kunne redde verden på egenhånd. Nå har jeg forstått at vi må være noen flere.
(Gry Larsen)

Vaner og handlingsmønstre tar form allerede fra tidlig alder. Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mental og sosial velvære og fysisk og psykisk helse. Livsmestring.

Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek og sosial samhandling og oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger. Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser.

Gjennom arbeid med fagområdet skal barna få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt. Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse. I samarbeid med Frukt.no er vi en "5 om dagen barnehage". Barna skal lære produksjonsveien fra «Jord til bord».

Vi skal bli bærekraftige mennesker, ha troen på oss selv og se sin egen egenverdi. Vi skal jobbe med Hjerterprogrammet, Gleding og vennebøkene.

Da må vi:

- Være aktive, tilstedeværende og bidra til at barna kan tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskaper om kost, hygiene, aktivitet og hvile.
- Gi barna tilgang til varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer, sanseopplevelser og kroppslig lek ute og inne, i og utenfor barnehageområdet.
- Kjenne og praktisere nasjonale føringer for helsefremmende og forebyggende tiltak som gjelder barn.
- Legge til rette for at måltider og matlaging bidrar til måltidsglede, deltakelse, samtaler og fellesskapsfølelse hos barna.
- Så, høste inn og bruke det vi har høstet.

det du tror om meg
slik du er mot meg
hvordan du ser på meg
det du gjør mot meg
slik blir jeg

"En god barndom er viktig i seg selv og for resten av livet!"

Ikke gå foran meg,
kanskje følger jeg deg ikke.
Ikke gå bak meg,
for kanskje viser jeg ikke vei.
Gå ved siden av meg og bare vær min venn.

Albert Camus

«- En god barndom er viktig i seg selv og for resten av livet»
(Rpl 2017, side 7).

Barnehagens fagområder

«Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.

(Rpl 2017, s 47)

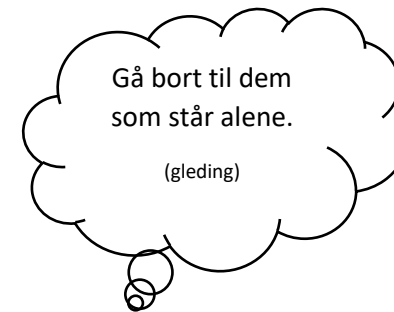
I barnehagen ser vi alle fagområdene som en helhet, de opptrer ikke separat. Gjennom temaarbeid og gjennomføring av planer vil flere fagområder knyttes inn i hvert tema/aktivitet. Arbeidet med fagområdene vil tilpasses barnets alder og interesse. Ved å arbeide i alderstilpassede avdelinger samtidig som vi observerer og dokumenterer sikrer vi at barna får progresjon i sin utvikling.

Kommunikasjon, språk og tekst

Barnehagen skal bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og mangfold av kommunikasjonsformer. I barnehagen skal vi jobbe med rim og regler, sang, bøker og til enhver tid ha fokus på gode samtaler med barna. Vi møter flere ulike språk og dialekter i barnehagen, vi skal verdsette ulike kommunikasjonsformer og jobbe med fagområdet gjennom hele barnehagehverdagen.

Vi skal:

- Sette ord på følelser
- Ha fokus på daglige gode samtaler med alle barn, vi kommuniserer tydelig med verbal og non verbal kommunikasjon
- Lese bøker, rim og regler som er alderstilpasset
- Øve på turtaking
- Kjennskap til bokstaver, symboler og tekst
- Samlinger
- Benevne det vi ser, føler, opplever og tenker
- Gi barnet tid til undring og refleksjon, undre oss sammen med barna
- Alderstilpasset materialer og aktiviteter
- Jobbe med BRAVO språkpakke.

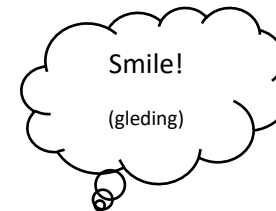

Kropp, bevegelse, mat og helse.

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn opplever bevegelsesglede, matglede og matkultur. I Bogafjellbakken naturbarnehage har vi fokus på sunn kost, og gode måltidsituasjoner, dette øker matgleden og gir barna en opplevelse av god matkultur. Barna skal oppleve mestring, i samarbeid med naturen får barna utvikle gode bevegelsesferdigheter ut i fra barnets alder og utvikling.

Vi skal:

- Legge til rette for gode naturopplevelser der vi sår, høster og spiser mat fra naturen.
- Alderstilpassede turer der barna får oppleve mestring og motorisk utvikling.
- Gi barna kunnskap om mat og helse. Variert og sunn kost.
- Erfaringer i ulike terreng og årstider.
- Personlig hygiene, alderstilpasset.

- Øve seg på å kle av/på seg selv – utvikle selvstendige barn – alderstilpasset.
- Smake og utforske ulike smaker.
- Gi barna tro på seg selv, «jeg er unik».
- Videreutvikle fin- og grov motorikk ut i fra alder og utvikling.
- Bli kjent med kroppen, følelser, og utvikle bevissthet om egne og andres grenser.
- Gjennom turer og aktiviteter legger vi til rette for at barna skal videreutvikle motoriske ferdigheter og koordinasjon

Kunst, kultur og kreativitet.

Barnehagen skal legge til rette for at barna får opplevelser med kunst, kultur og kreative prosesser. Dette kan legge grunnlaget for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid. I Bogafjellbakken naturbarnehage bruker vi naturen som læringsarena, også i kreative prosesser der barna får være med å finne ting i naturen som de senere kan bruke til kreativt arbeid. Vi bruker naturen og dens materialer til både voksen arrangerte aktiviteter og ved barns initiativ.

Vi skal:

- Sammen med barna utforske og være nysgjerrige på det vi finner i nærmiljøet og naturmaterialer, samt la barna få mulighet til medbestemmelse der det igangsettes kreative aktiviteter gjennom bærekraftig utvikling.
- Bli kjent med nærmiljøet i form av bygninger, naturområder og hjem
- Være aktivt støttende i barns aktiviteter.
- Ha rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksform.
- Bruke ulike teknikker og materialer i arbeidet med estetiske uttrykksformer.
- Gi barna tid til estetisk arbeid, gi barna mulighet til å uttrykke seg gjennom kunst og kreativitet.
- Turkultur, samarbeid med Stavanger turistforening

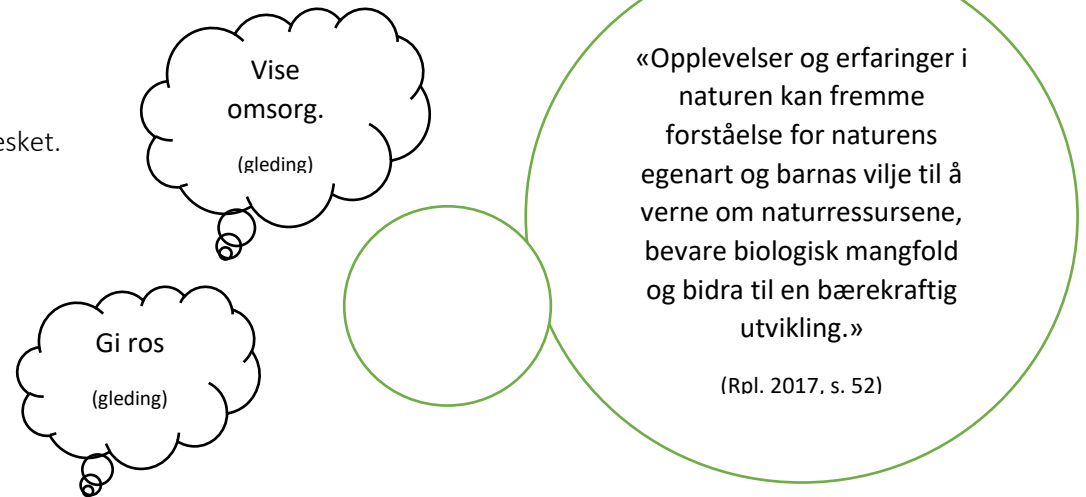

Natur, miljø og teknologi

Bogafjellbakken naturbarnehage skal legge til rette for at barna får gode naturopplevelser, og få oppleve naturen som en arena for læring og lek. «Læring i naturen, om naturen og av naturen».

Vi skal:

- Skape gode naturopplevelser og naturglede
- Bevare menneskets kjærlighet til naturen og det naturlige i mennesket.
- Erfaring og kunnskap om dyr og planter
- Utforske teknologi, i form av PC, nettbrett, kamera og internett
- Gode friluftsopplevelser året rundt
- Bruke naturen til undring, utforskning, lek og læring
- Gi turglede

Antall, rom og form.

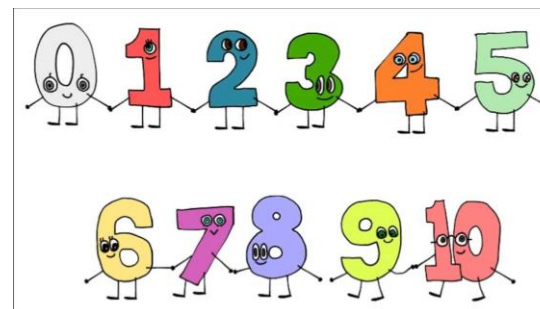
«Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling. Det handler om å stille spørsmål, resonnere, argumentere og søke løsninger.» Rpl 2017, s 53.

Barnehagen skal videreutvikle barnas matematiske begreper, og gi dem mulighet til å se matematiske sammenhenger. Vi bruker naturen som læringsarena, her kan vi se ulike mønstre, teksturer, størrelser, sammenligne, finne tellepinner, sortere og mengder. I barnehagen bruker vi spill, for å lære turtaking, sortere, tall, telle ol. Antall, rom og form er et spennende fagområde, som strekker seg gjennom hele barnehagedagen, både på tur og i barnehagen.

Vi skal:

- Lære barna grunnleggende matematiske ferdigheter, tall, telle, mengder, vekt og symboler. Dette gjør vi gjennom ulike aktiviteter, vi bruker mye naturressurser i disse aktivitetene.

- Orientering, vi bruker naturen som en naturlig del av å lære barna å orientere seg. De får vise vei, vi følger T-ene til turistforeningen og barna lærer gjennom dette retning, og en begynnende orienteringsferdighet.
- Skolegruppen jobber spesifikt med å tilegne seg kunnskap om tall, symboler, telle og mengder.
- Vi har tall og symboler synlig på avdelingene.
- Vi sorterer og plasserer gjennom rydding.
- Barna får være med å dekke bordet – vite hva vi trenger, antall og sortering
- Bake sammen med barna – volum og mengder.
- Legge til rette for konstruksjonslek.

Etikk, religion og filosofi.

«Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med kulturelle uttrykk har egenverdi». Rpl 2017, s. 54.

Vi skal:

- Gi barna en forståelse av andre og egen kulturer og tradisjoner.
- Gi barna kjennskap til merkedager og høytider. Markere høytider og tradisjoner i den kristne kulturarv og andre livssyn som er representert i barnehagen.
- Bli kjent med andre tradisjoner enn vår egen, gjennom bøker, fortellinger, internett eller mennesker vi kjenner.
- Samle inn penger til en veldedig organisasjon
- Ha respekt for hverandre, lære å ta vare på hverandre, og sammen skape en god barnekultur.
- Ha toleranse for andre, hjelpe barna å utvikle en nysgjerrighet til andre, andre kulturer og livssyn.

Nærmiljø og samfunn.

I vår barnehage har vi fokus på barns medvirkning i egen hverdag, de skal kunne kjenne at de har innflytelse på bestemmelser og aktiviteter. Vi gir dem mulighet til å leke og utforske etter egen interesse, de voksne skal hjelpe og støtte barna til å være selvstendige og trygge individer. Barna skal utvikle seg i tråd med seg selv, og de voksne i barnehagen skal legge til rette for hvert enkelt barn i deres utvikling. Vi som jobber tett med naturen og nærmiljøet, barna blir kjent med samfunnet rundt seg.

«Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn»

Rpl. 2017, s 56.

Alle barn...
...er like mye verdt. har rett til et navn og en nasjonalitet.
... har rett til beskyttelse.
... har rett til helsehjelp og nok mat og drikke.
... har rett til å si sin mening og bli tatt på alvor.
... har rett til å gå på skole.
... har rett til lek, fritid og hvile.
...har de samme rettighetene.

Vi skal:

- Legge til rette for at barns medvirkning spiller en stor rolle i hverdagen.
- Vi skal legge opp planer og aktiviteter ut i fra barns interesser og alder.
- Vi skal la barna bli kjent med nærområdet, og samfunnet de lever i.
- La alle barna få erfare at de får utfordringer og lik mulighet til deltakelse.
- Introdusere barna for å bli kjent med steder og samfunnsinstitusjoner i nærmiljøet.
- Vi skal bli kjent med familie, og ulike typer familieformer.
- Kjennskap til samisk kultur, samefolkets dag. – minoritetsgrupper.
- Gjennom solidaritetsprosjekt skal barna få en begynnende kjennskap til barns rettigheter. (Bøker, plakater, musikk osv.)

Spørre andre
hvordan de
har det. (Gledning)